

แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร

Guidelines for Academic Administration of Educational Institutions using Dual Educational System in Bangkok Metropolis

¹จรรยา ใจแข็ง (Jirayu Jaikhang)

²อัจฉรา นิยมภา (Achara Niyamabha)

³สุดาร์ตน์ สารสว่าง (Sudarat Sarnswang)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Faculty of Education, Kasetsart University)

Email: jirayu.jai1@ku.ac.th

Received December 3, 2020; **Revised** December 23, 2020; **Accepted** February 20, 2021

Abstract

This research aimed to study 1) Studying the current and proposed academic administration of educational institutions in Bangkok metropolis which is dual educational system 2) Studying guidelines for the academic administration of educational institutions in Bangkok metropolis which is the dual educational system. The samples conducted in this research are composed of the director, deputy director, teacher in this research, and teacher. The totals are 110 people. People who give information about academic administration in a dual educational system are 3 experts in policy and 2 experts in operation management. The research tools used in the study were a scale-rating questionnaire and interview. The data were analyzed using percentage, mean and standard division. The results of the research were as follow; 1) The overall current and proposed academic administration of educational institutions in Bangkok metropolis which is a dual educational system was at the medium and high level, respectively. 2) The guidelines for academic administration in a dual educational system are to create the dual educational curriculum as a specific curriculum, build up the dual educational classrooms, provide enough and appropriate instructional media, and follow the employment of students who graduated from the dual educational system.

Keywords: Academic Administration; Educational Management; Dual Educational System

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้ดูแลโครงการทวิศึกษา และอาจารย์ผู้สอนในโครงการทวิศึกษา ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้ดูแลโครงการทวิศึกษา และอาจารย์ผู้สอนโครงการทวิศึกษา รวม 110 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบาย 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิระดับปฏิบัติการ 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในระบบทวิศึกษา คือ ควรสร้างหลักสูตรทวิศึกษาขึ้นมาเป็นหลักสูตรเฉพาะ ควรจัดให้มีห้องเรียนทวิศึกษาเป็นห้องเรียนเฉพาะ ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและเหมาะสม และควรมีการติดตามการดำเนินงานทำของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการทวิศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; การจัดการศึกษา; ระบบทวิศึกษา

บทนำ

จากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่เข้ามาบริหารประเทศภายใต้วิสัยทัศน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีภารกิจสำคัญเพื่อการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ด้วยการสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ขับเคลื่อนผ่านกลไกของ “ประชารัฐ” รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศ ภายใต้แนวคิดที่ว่า ประเทศไทยสามารถผลักดันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (S-Curve) ใน 2 รูปแบบ คือ 5 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) และ 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ที่ได้จัดทำตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) (Technical and Vocational Education and Training Career Center, 2019) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 และเป็นกลไกเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และการแข่งขันได้ โดยมีความต้องการในการผลิตและพัฒนาากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ รวมถึงรองรับความต้องการกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานที่ขาดแคลนเป็นจำนวนมาก จึงได้มีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนรวมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที รวมทั้งเป็นการเพิ่มจำนวนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาให้มีจำนวนมากขึ้น ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษา

และการฝึกอบรมวิชาชีพถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน สามารถผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐาน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (Office of the Education Council, 2017) ได้มีแนวนโยบายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาเรียนรู้รวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) หรือการจัดการเรียนการสอนคู่ขนาน รูปแบบสะสมหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนสายสามัญในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเป้าหมายสำคัญในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน โดยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนในวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้สามารถเข้าถึงการอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ผลิตกำลังคนออกมาเพื่อขับเคลื่อนในเรื่องดังกล่าว ได้ขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจน ทัวถึง และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) ได้จัดโครงการนำร่องเพื่อทดลองการจัดการศึกษาระบบดังกล่าว โดยใช้ชื่อโครงการว่า “ร้อยเอ็ดโมเดล” (The Standing Committee on Education and Sports, The National Legislative Assembly, 2016) ซึ่งเป็นโครงการที่มีแนวคิดสำคัญในการให้โอกาสผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถสมัครเข้าเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาดังกล่าว สำหรับในส่วนของการจัดการศึกษานั้น ได้มีการกำหนดการจัดการเรียนการสอนโดยการทำความเข้าใจและร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษา กับสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นความร่วมมือการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) รวมถึงสถานประกอบการต่างๆ ที่เข้ามาให้การสนับสนุนในเรื่องของสถานที่ฝึกงานในภาคปฏิบัติ และเมื่อสำเร็จการศึกษาครบตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะได้รับคุณวุฒิการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พร้อมกันไป ซึ่งหลังจากมีโครงการนำร่องของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิศึกษา พบว่าจำนวนผู้เรียนสายสามัญที่สมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (The Standing Committee on Education and Sports, The National Legislative Assembly, 2016)

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สถาบันบัญญัติแห่งชาติ ได้ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) เมื่อเปรียบเทียบแผนการเรียนของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2551 (Ministry of Education, 2008) กับแผนการเรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (Office of the Vocational Education Commission, 2013) จะพบว่าชื่อของวิชาบางส่วนจะคล้ายกัน เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ แต่เมื่อศึกษาในรายละเอียดของสาระ (Contents) ของแต่ละวิชาจะพบความแตกต่างในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ดังนั้น สถานศึกษาทั้งสองสายที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา จึงต้องร่วมมือกันปรับปรุงสาระในแผนการเรียนและสาระในแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อรักษาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน 2) การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นมิติใหม่ของการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนอยู่ในพื้นที่ใกล้บ้าน เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน

และผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสหางานทำได้มากขึ้นในภูมิภาคของตน ในการนี้รัฐบาลควรมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ว่ามีศักยภาพที่จะสร้างงานสาขาวิชาใดบ้าง และจะทำให้เกิดการจ้างงานจำนวนเท่าใด หลังจากนั้นจึงกำหนดแผนการผลิตกำลังคนให้ตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว นอกจากนี้ การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ควรสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ตามแผนปฏิรูปการอาชีวศึกษา ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา 3) หลักการสำคัญในการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา คือการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนในสถานศึกษาสายสามัญที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือไม่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ได้เข้าสู่ระบบการอาชีวศึกษาที่เป็นรูปพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพในสาขาอาชีพต่าง ๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นหลัก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและมีพื้นฐานทางวิชาชีพ ตามที่หน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการของภาคเอกชนต้องการ และเพื่อให้การประเมินมาตรฐานวิชาชีพของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระบบทวิศึกษา และการประกันคุณภาพหลักสูตรให้เป็นไปโดยถูกต้องตามข้อเท็จจริง ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสือแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมีธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) คณะกรรมการการอาชีวศึกษาร่วมเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (กรอ.อค.) และกระทรวงศึกษาธิการ จึงควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา ระบุว่า “ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) หรือ ปวช. (ทวิศึกษา)” ไว้ในประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มอบให้กับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ ในการประเมินผลการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายให้มีผู้แทนจากภาคประชาชนและภาคประชาสังคม ได้มีส่วนร่วมในการประเมิน นอกเหนือจากการประเมินโดยหน่วยงาน/สถานประกอบการ และองค์กรภายนอก 4) สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ควรนำผู้สำเร็จการศึกษาเข้าทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ทดสอบ เพื่อวัดระดับทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในสาขาวิชาชีพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงแรงงาน หรือสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

5) รัฐบาลควรเร่งรัดให้กระทรวงศึกษาธิการ ออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินในโครงการทวิศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสองสายปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง 6) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในการส่งเสริมการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เนื่องจากปัจจุบันภาระค่าใช้จ่ายบางส่วน เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดหายานพาหนะรับ-ส่งนักเรียนจากสถานศึกษาสายสามัญไปยังสถาบันอาชีวศึกษา หรือสถานศึกษาอาชีวศึกษา ยังเป็นภาระของผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งค่าตอบแทนครูอาชีวศึกษาที่มีภาระงานเพิ่มขึ้นในการสอนนักเรียนจากสถานศึกษาสายสามัญที่เข้าร่วมโครงการ 7) รัฐบาลควรสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาคเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมีธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กับสถานศึกษาในสายสามัญ โดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายส่วนเกินให้แก่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนแทนผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาครัฐที่เข้าร่วมจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา และเพื่อเป็นการเยียวยาผลกระทบต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาคเอกชนที่มีจำนวนนักศึกษาลดน้อยลง และ 8) การขยายผลการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยอาจจัดให้มีโครงการนำร่องในแต่ละพื้นที่เพื่อประเมินผลโครงการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ แล้วจึงค่อยขยายผล โดยคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมในการดำเนินการทั้งในส่วน of สถาน that งบประมาณ ครูและบุคลากรอาชีวศึกษา วัสดุอุปกรณ์

เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมทั้งสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมด้วย และตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดคือ สภาวะการมีงานทำของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกย่องมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการผลิตและการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ (The Standing Committee on Education and Sports, The National Legislative Assembly, 2016)

การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ที่เป็นโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่า กลุ่มอาชีวศึกษาเอกชนไม่คัดค้านการจัดการศึกษาระบบนี้ เพียงแต่ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับนักเรียนที่จบด้วยระบบนี้จะมี ความสามารถด้านการอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพจริงหรือไม่ เนื่องจากนักเรียนเรียนควบ 2 หลักสูตรพร้อมกัน เว้นแต่จะมีหลักเกณฑ์ชัดเจนที่ประกันคุณภาพได้ว่าผู้จบระบบนี้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวุฒิ (The Federation of Private Colleges of Technology and Vocational Education of Thailand, 2015)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของประเทศไทยนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งการบริหารงานวิชาการถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากด้านหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเรียน ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของประเทศไทยประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาใน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการของนักวิชาการแต่ละท่าน อาทิ Janya Prapinpongsa (2017); Preeyaporn Wonganutararoj (2010) และ Achara Niyamabha (2008) รวมถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2007) มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และกำหนดขอบข่ายเนื้อหา 5 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การ บริหารการจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารสื่อการเรียนการสอน 4) การบริหารการวัดและประเมินผล และ 5) การบริหารการนิเทศและติดตามผล

ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการ

Preeyaporn Wonganutararoj (2010) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุป การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดการทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

Preeyaporn Wonganutararoj (2010) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารงานสถานศึกษา เนื่องจากงานบริหารวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

สรุป ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ สถานศึกษาทุกประเภท และทุกแห่ง ทุกหน่วยงานต้องจัดให้มีหน่วยงานวิชาการในสถานศึกษาของตน งานวิชาการจึงถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญ หรือเรียกได้ว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานบริหารบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ และงานด้านอื่น ๆ ล้วนมาสนับสนุนงานด้านวิชาการให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงมิใช่ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ หรือคิดเลขเป็นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการนำเอาไปประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ และพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่รับผิดชอบต่อบุคคลซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ ที่จะออกไปพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตให้ยั่งยืน

หลักสูตร

Preeyaporn Wonganutararoj (2010) กล่าวว่าหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้านการศึกษากการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมทั้งภายใน และภายนอกสังคม ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นอกจากนี้หลักสูตรยังมีความหมายเป็น 3 ประการ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์หรือทฤษฎีหลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครูวัสดุ อุปกรณ์อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปหลักสูตรจะมีความหมายอย่างไรก็ตามสิ่งที่ทุกคนยอมรับก็คือ หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียนอันเปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล หลักสูตรที่ดีจะต้องมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียนและสังคม ซึ่งจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นในการจัดทำหลักสูตร ถ้าเรามีหลักสูตรที่ดีถูกต้องเหมาะสม การเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางในเรื่องการศึกษาจะเป็นไปได้โดยราบรื่น สามารถสร้างลักษณะสังคมที่ดีในอนาคตโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างเต็มภาคภูมิ

การจัดการเรียนการสอน

Arporn Jaitieng (1997) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2000) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นตัวตั้งหรือยึดผู้เรียนสำคัญที่สุดเป็นการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ซึ่งแต่ละคนไม่เหมือนกัน จึงต้องเอาผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง ครูจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงานอันไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิต หรืออารมณ์ ทางสังคมและทางสติปัญญา รวมถึงพัฒนาการทางวิญญาณด้วย นอกจากนี้ การเรียนรู้ยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต และแสดงว่าบุคคลนั้นมีความเจริญเติบโต การเรียนรู้เป็นหัวใจของการศึกษาดังนั้น สถานศึกษาก็คือโรงที่จัดกระบวนการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และกิจกรรม รวมทั้งการอบรมกาย วาจา ใจ การเชยชมสถานการณ์ การแก้ปัญหาด้วยการรู้คิดอย่างถูกต้องแยกแยะ กรบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงจึงเกิดผลอย่างบูรณาการแก่ผู้เรียน คือสร้างความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดีตามหลักแห่งพุทธธรรม

สื่อการเรียนการสอน

Rattakorn Kidkarn (2004) ให้ความหมายของสื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่จะช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากครูผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

Rungrote Pongkitwitoon (2007) สื่อการสอนหมายถึง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ และสิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางหรือเป็นตัวกลาง ในการเรียนการสอน สำหรับถ่ายทอดหรือส่งผ่านความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

สามารถสรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ วิธีการต่างๆ ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้นและบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการสื่อสารการเรียนรู้และมีบทบาทที่สำคัญในการถ่ายทอดสารจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ความสำคัญของสื่อในกระบวนการเรียนการสอนจำแนกได้ ดังนี้ 1) เป็นเครื่องมือช่วยในการสอน 2) เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนของผู้เรียน 3) เป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเกี่ยวกับการสอน 4) เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มคุณภาพทางการศึกษา และ 5) การวัดผลและประเมินผล (Rattakorn Kidkarn, 2004)

กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2007) ได้กล่าวถึงการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ไว้ 5 ประการ คือ 1) กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน 4) จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และ 5) พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

กล่าวโดยสรุปว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึงกระบวนการวัดพฤติกรรมที่แท้จริง ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเทียบผลการวัดกับเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้ดูแลโครงการทวิศึกษา และอาจารย์ผู้สอนในโครงการทวิศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

- ประชากรที่ใช้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบาย และผู้ทรงคุณวุฒิระดับปฏิบัติการ

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้ดูแลโครงการทวิศึกษา และอาจารย์ผู้สอนในโครงการทวิศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยแต่ละสถานศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจาก ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน อาจารย์ผู้ดูแลโครงการทวิศึกษา 1 คน และและอาจารย์ผู้สอนในโครงการทวิศึกษา 2 คน รวมทั้งสิ้น 110 คน

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา จำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบาย จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิระดับปฏิบัติการ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 คือความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (1932) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ รวมถึงพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถามโดยพิจารณาเป็นรายข้อ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับตัวชี้วัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากนั้นพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.6 – 1.0 ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นนำเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .80 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์คุณภาพของเครื่องมือ โดยได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .842

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 45 ฉบับ จาก 55 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 81.82 และได้แบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน 50 ฉบับ จาก 55 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.91

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการในระบบทวิศึกษา และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามวันและเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของการวิจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสอบถามความคิดเห็น เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รวมถึงหาค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการในระบบทวิศึกษาโดยจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีจัดเรียงลำดับ (Priority Needs Index; $PNI_{modified}$) ทั้งนี้การคำนวณหาค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นเป็นไปตามแนวทางของ Suwimon Wongwanich (2005) ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ค่า } PNI_{modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ I = สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ

D = สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วจัดหมวดหมู่

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท

มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ผู้สอน ในโครงการและมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ผู้สอนในโครงการ และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน สำหรับระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล

3. ความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานครในแต่ละด้าน เป็นดังนี้

ด้านการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง ควรมีการประชุมฝ่ายบริหารงานหลักสูตรร่วมกันอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อให้ได้รายวิชาครบตามโครงสร้างหลักสูตร และเพื่อปรับปรุงรายละเอียด เนื้อหา จำนวนหน่วยกิต และรายวิชาเทียบโอนของ สอศ. และ สพฐ. การกำหนดหลักสูตรควรให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ และสามารถปฏิบัติได้ ควรจัดประชุมการแสดงความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและนักเรียน ในส่วนของ การอนุมัติหลักสูตรทวิศึกษานั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากนี้ การเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องชัดเจน และมีการทบทวนการใช้หลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องร่วมกัน และเนื่องจากระยะเวลาเรียน 2 หลักสูตรไม่เท่ากัน จึงควรปรับระยะเวลาของหลักสูตรให้ตรงกัน และควรจัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษากับครู ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ควรจะสร้างหลักสูตรทวิศึกษาขึ้นมาเป็นหลักสูตรเฉพาะ และกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบดังกล่าวใช้หลักสูตรนี้เหมือนกันทั่วประเทศ

ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาทั้ง 2 สถาบัน ควรมีการประชุมฝ่ายบริหารงานวิชาการ เพื่อจัดบุคลากรเข้าสอนตามสาขาวิชานั้น ๆ ควรวางแผนและจัดตารางเรียน ตารางสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในระบบทวิศึกษามีประสิทธิภาพ ควรมีการจัด

ประชุมสัมมนาการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิศึกษาของสถานศึกษาทั้งสอง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน รวมถึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้เชี่ยวชาญร่วมเป็นวิทยากรช่วยสอนตามความถนัด เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระบบดังกล่าว นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนในสังกัด สพฐ. และ สอศ. ร่วมกัน หรืออาจมีการเสวนาปัญหาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ครูผู้สอน และควรจัดทำคู่มือระดับสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการสอนในระบบทวิศึกษา นอกจากนี้ สถานศึกษา ควรจัดให้มีห้องเรียนทวิศึกษาเป็นห้องเรียนเฉพาะ โดยนักเรียนที่เรียนในระบบทวิศึกษาจะต้องเรียนในห้องเรียนทวิศึกษาเท่านั้น การจัดให้มีห้องเรียนทวิศึกษา จะช่วยให้เกิดความสะดวกและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิศึกษา

ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน สถานศึกษาทั้ง 2 สถาบัน ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมในเรื่องของสื่อการเรียนการสอน ควรมีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และครุภัณฑ์ของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนมัธยมที่มาฝึกทักษะพื้นฐานอาชีพ หากไม่เพียงพอ ควรขออนุมัติงบประมาณเพิ่มจากต้นสังกัดเพื่อจัดหาสื่อใหม่ที่จำเป็นต้องใช้เพิ่ม รวมถึงควรมีการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการบริหารการวัดผลและประเมินผล ควรมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติสำหรับการวัดผลและประเมินผลในระบบทวิศึกษาที่ชัดเจน การวัดผลและประเมินผลควรวัดทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ควรมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัด และควรวัดผลตามสภาพจริง ควรแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบทุกภาคเรียน เพื่อเตรียมการเทียบโอนก่อนจบหลักสูตร สำหรับการเทียบโอนผลการเรียน ควรจัดให้มีการประชุมคณะผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนในวิชาสามัญที่ชัดเจน เนื่องจากจำนวนรายวิชาของ สพฐ. และ สอศ. ไม่เท่ากัน จึงควรบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกันโดยการเทียบโอนให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดการเพิ่มหน่วยการเรียนรู้ซ้ำซึ่งส่งผลกระทบต่อนักเรียนโดยตรง

ด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล สถานศึกษาควรมีการนิเทศการเรียนการสอนเป็นประจำสม่ำเสมอ มีการกำกับติดตามโครงการเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขการบริหารโครงการให้เกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการทวิศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่อไป

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้ข้อค้นพบที่สำคัญดังนี้

ด้านหลักสูตร โดยการบริหารจัดการหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในทุก ๆ ด้าน เป็นการเรียนรู้อย่างแท้จริง ให้กับเด็กและเยาวชนไทย การจัดคุณภาพของการศึกษาขึ้นมาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ มีการพัฒนาหลักสูตรของการเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและการนำไปใช้ได้ในชีวิตของผู้เรียนและสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปทำประโยชน์ ในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนรวมอาชีวศึกษาและ

มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ควบคู่กันไป เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเรียนครบตามหลักสูตรผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และหลักสูตรสายอาชีพไปพร้อมกับมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร (Bureau of Academic Affairs and Education Standards, 2015) เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย

การบริหารหลักสูตร เป็นองค์ประกอบแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารจัดการหลักสูตร เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมายเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ Preeyaporn Wonganutararoj (2010) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน โดยต้องจัดทำให้ครบทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีจุดหมาย โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เช่น ผลการสำรวจสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรม และความต้องการของผู้ปกครอง ความต้องการของนักเรียน ความต้องการของสถานประกอบการ ความพร้อมของสถานศึกษา ดังนั้นในการจัดแผนการเรียน คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาควรจะต้องร่วมกันจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดเพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค้นคว้าและทักษะทางวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดอีกด้วย

ด้านการสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนอย่างมากในหลักสูตรนี้ เนื่องจากหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นหลักสูตรใหม่ที่มีผู้เรียนเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่มีทักษะทางวิชาชีพมาก่อน ครูผู้สอนจึงจะต้องมีการวางแผนการสอนให้ดี มีความครอบคลุมในเนื้อหาวิชาการและทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งการเตรียมการสอนล่วงหน้าจะทำให้ครูอาชีวศึกษามีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา จะต้องศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนกวิชาที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ จุดหมายของหลักสูตร เพื่อให้การสอนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ สอดคล้องกับ Boonleang Thumthong (2010) ได้กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ แผนการสอนควรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แผนการสอนระยะยาว คือ การจัดทำแผนการสอนเป็นรายภาคหรือรายปีและแผนการสอนระยะสั้น คือ การนำแผนการสอนระยะยาวมาขยายรายละเอียด สำหรับการสอนในแต่ละครั้ง ดังนั้น ครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา จะต้องวางแผนและเขียนแผนการสอนอย่างรอบคอบ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556

สรุปผล

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน สำหรับระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดสำหรับการบริหารงานวิชาการในระบบทวิศึกษา คือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาทั้งสองสังกัดยังขาดแคลนงบประมาณที่จะใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอนและขาดแคลนทรัพยากรด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นอกจากนี้ ห้องเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนสำหรับภาคปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่างๆ ยังขาดความพร้อมรวมถึงการจัดหาและจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักรสำหรับการฝึกทักษะ ยังไม่เพียงพอทั้งในเชิงจำนวนและในเชิงคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ เช่น ด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล และด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนาในด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน โดยสามารถนำแนวทางที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับใช้

3. จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI^{Modified}) ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารการนิเทศและติดตามผล ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับต้นๆ เช่น ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน โดยสามารถนำแนวทางที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับใช้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาและเกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อจัดทำคู่มือการแนะแนวการศึกษาในระบบทวิศึกษาสำหรับครูและนักเรียน
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษาในกรุงเทพมหานคร เฉพาะด้าน เช่น ด้านหลักสูตร
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิศึกษา เพื่อนำไปสู่ความมั่นใจยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
4. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในระบบทวิศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลหรือประสบความสำเร็จในการบริหารงาน เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

องค์ความรู้ใหม่

1. การประชุมฝ่ายบริหารงานหลักสูตรร่วมกันอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อให้ได้รายวิชาครบตามโครงสร้างหลักสูตร และเพื่อปรับปรุงรายละเอียด เนื้อหา จำนวนหน่วยกิต และรายวิชาเทียบโอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดหลักสูตรควรให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ และสามารถปฏิบัติได้ ควรจัดประชุมการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและนักเรียน

2. การประชุมฝ่ายบริหารงานวิชาการเพื่อจัดบุคลากรเข้าสอนตามสาขาวิชานั้น ๆ ควรวางแผนและจัดตารางเรียน ตารางสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในระบบทวิศึกษามีประสิทธิภาพ

3. การประชุมร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมในเรื่องของสื่อการเรียนการสอน ควรมีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และครุภัณฑ์ของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนมัธยมที่มาฝึกทักษะพื้นฐานอาชีพ

4. กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติสำหรับการวัดผลและประเมินผลในระบบทวิศึกษาที่ชัดเจน การวัดผลและประเมินผลควรวัดทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ควรมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัด และควรวัดผลตามสภาพจริง ควรแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบทุกภาคเรียน

5. การนิเทศการเรียนการสอนเป็นประจําสม่ำเสมอ มีการกำกับติดตามโครงการเพื่อนําผลมาปรับปรุงแก้ไขการบริหารโครงการให้เกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการทวิศึกษา เพื่อนําผลมาปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่อไป

References

- Bureau of Academic Affairs and Education Standards. (2015). *Guidelines for educational management Vocational and high school curriculums (Dual Education)*. Bangkok: The Agricultural Co-Operative Federation of Thailand Ltd.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essential of Psychological Testing*. New York: Harper & Row.
- Jaitieng, A. (1997). *Teaching principles* (2nd ed.). Bangkok: O.S. Printing House.
- Kidkarn, R. (2004). *Educational innovation*. Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima Rajabhat University.
- Likert, R. A. (1932). Technique for the Measurement of Attitude. *Archives Psychological*. 3(1), 42-48.
- Ministry of Education. (2000). *Learning reform, learners are the most important*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.
- Ministry of Education. (2007). *Manual for the administration of basic education institutions that are legal entities*. Bangkok: Express Transportation Organization of Thailand.
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: The Agricultural Co-Operative Federation of Thailand Ltd.
- Niyamabha, A. (2008). *A development of internal control system of basic education schools under the Office of Basic Education Commission*. Doctor of Philosophy in Education Administration (Department Education Policy, Management and Leadership). Faculty of Educational, Chulalongkorn University.
- Office of the Education Council, Ministry of Education. (2017). *National Education Act of B.E 2560 – 2579 (A.D. 2017 – 2036)*. Bangkok: Prigwhan Graphic.
- Office of the Vocational Education Commission. (2013). *Vocational Certificate Program B.E. 2556 (A.D. 2013)*. Bangkok: Minburi Technical College.
- Pongkitwitoon, R. (2007). *Educational Technology*. Nakhon Ratchasima: Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

- Prapinpongsa, J. (2017). *Academic affairs administration of Wachirawit School, Chiang Mai Province*. Master of Education (Education Administration). Chiang Mai University.
- Technical and Vocational Education and Training Career Center. (2019). *History*. Retrieved September 14, 2020, from <http://tvvet.vec.go.th/>
- The Federation of Private Colleges of Technology and Vocational Education of Thailand. (2015). *Monitoring and Evaluation Implementation of the Private Education Promotion Policy*. Bangkok: The Federation of Private Colleges of Technology and Vocational Education of Thailand.
- The Standing Committee on Education and Sports, The National Legislative Assembly. (2016). *Study Report on Guidelines for Educational Management in Vocational and High School Curriculums (Dual Education)*. Bangkok: Press Office, The Secretariat of the Senate, in action Secretariat of The National Legislative Assembly.
- Thumthong, B. (2010). *Curriculum Development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Wonganutararoj, P. (2010). *Academic Administration*. Bangkok: Bangkok Media Center.
- Wongwanich, S. (2005). *Classroom action research*. Bangkok: Akson Thai Printing House.